

**Տ. ՇԱՅԵ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱՆԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՍԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՏՅԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՏՈՆԻՆ
ՍԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ
(14 փետրվարի, 2017 թ.)**

Յանուն Հոր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

*«ԱՀԱՎԱՍԻԿ ՏԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾ մեր,
յոր յուսացեալ էաք»
(Ես. ԻԵ. 9):*

Սիրելի՛ Հավատացյալ քույրեր և եղբայրներ,

Տերունական այս մեծ տոնի առիթով այսօրվա ձաշու ընթերցվածը՝ մարգարեական, առաքելական և ավետարանական դրվագներում, շատ հետաքրքիր թեմաներ է շոշափում: Այս առավոտ ընտրել եմ Եսայու մարգարեության գրքից մի տող, որտեղ մարգարեն ամփոփում է ողջ տեսիլքը՝ նկարագրելով Աստծո թագավորութունը, թե ինչպիսին պիտի լինի Աստծո թագավորության Հաստատման ժամանակ մարդու կյանքը, ինչպիսին կլինեն ժողովուրդները, և ի՛նչ արդարություն կհաստատվի երկրի վրա: Ահա, այսպես է Եսայի մարգարեն ամփոփում. «ԱՀավասիկ մեր Տեր Աստված, որին Հուսացել էինք» (Հմտ. Ես. ԻԵ. 9):

Այսօրվա ավետարանական ընթերցումը ևս այս հետաքրքիր թեման է շոշափում, որ կարելի է թերևս ամփոփել մեկ բառով՝ փնտրտուք: Ղուկասու Ավետարանի ամբողջ Բ. գլուխը խոսում է փնտրելու մասին: Անշուշտ, Քրիստոսի մանկության և պատանեկության մասին շատ բան չգիտենք: Համատես երեք Ավետարանները գրեթե ոչինչ չեն հաղորդում այդ մասին, և միայն Ղուկասու Ավետարանի Բ. գլուխն է, որ համառոտ, հիմնական գծերով մեզ մի քանի կարևոր տեղեկություն է հաղորդում: Եվ եթե փորձենք գեղեցիկ օրինակով նկարագրել՝ այնպես, ինչպես վարդաճուղի կամ այլ օծանելիքներ ենք պատրաստում, և նույնիսկ մեկ կաթիլի մեջ ամփոփված է ամբողջ ուժը, զորությունը և հոտավետությունը, - այդպես է նաև Հիսուս Քրիստոսի մանկությունն ու պատանեկությունը ներկայացնող այս մեկ դրվագում. ամբողջը խտացված է այս մեկ ոսկյա կաթիլում, որը գտնում ենք Ղուկասու Ավետարանի Բ. գլխում:

Ավետարանիչը պատմում է՝ ինչպես օրենք էր հրեաների մոտ, 13 տարեկանը լրանալուն պես արու զավակին տանում էին տաճար, որ նա իր առաջին ընթերցումը կատարեր Օրենքից և դառնար Ուխտի զավակ: Հնագույն մի սովորություն՝ Մովսեսի կողմից հաստատված, որ մինչ օրս էլ հրեաները պահում են: Բնականաբար, Օրենքի այս գործադրումը մեծ խանգավառություն էր առաջացրել աստվածային ընտանիքի մեջ՝ Հովսեփի ու Մարիամի հոգիներում, որովհետև նրանց զավակն արդեն դառնում էր Օրենքը հասկանալու և մեկնելու ունակ մեկը: Հրեաների մոտ սա համարվում էր արու զավակի հասունություն չափանիշ: Հանկարծ, Զատիկի տոնակատարությունն ավարտվելուց հետո, Մարիամը և Հովսեփը նկատում են, որ Հիսուս իրենց հետ չէ: Բնականաբար, ամենքիս, հատկապես նրանց, ովքեր զավակներ ունեն, քաջ ծանոթ է այդ զգացումը՝ վախի, խառնաշփոթի, հույզերի մի ամբողջ հեղեղ, և հենց այս նույն հոգեվիճակով Մարիամն ու Հովսեփը փնտրում են Հիսուսին: Ամբողջ երեք օրվա ճանապարհ, որ նրանք անցել էին, օր առ օր, ուխտավորների ամեն վրան, խումբ մանրակրկիտ կերպով հերթով նայելով՝ վերջապես գտնում են Հիսուսին, ինչպես Ղուկաս ավետարանիչն է ասում, տաճարում՝ նստած Օրենքի վարդապետների հետ. հարցեր էր տալիս և պատասխանում նրանց (հմտ. Ղուկ. Բ. 46-47):

Սա այն ժամանակվա համար աներևակայելի բան էր, որովհետև սովորաբար հարցերն ուղղում էին Օրենքի վարդապետները և լսում ճիշտ կամ սխալ պատասխանները: Բնորոշ մի գիծ Ղուկասու Ավետարանում, երբ Հիսուսի կյանքի կարևոր բոլոր դրվագներում՝ Նա գործում է այնպես, ինչպես բնորոշ չէ մարդկային տրամաբանությունը. Քրիստոս, կարծես, ամեն ինչ անում է հակառակ մարդկային ընդունված օրենքներին և սահմաններին: Եվ ահա այստեղ նույնպես, մինչդեռ բոլորը կարծում էին, որ Հիսուս պետք է ընթերցեր Օրենքից որոշակի հատված և պատասխաներ Օրենքի վարդապետների հարցերին, Նա ինքն է հարցեր տալիս և պատասխաններ ընդունում: Մինչդեռ բոլորին՝ նույնիսկ նրա ծնողներին, գրավում էր տաճարն իր ոսկյա գմբեթով, գեղեցիկ սրահներով, ուխտավորների հոծ բազմությամբ, երկար շարքերով, Հիսուս Քրիստոսին առավել գրավում էր տաճարում առկա այն խորհրդավորությունը, որ աստվածային ներկայությունն էր:

Բնականաբար, սիրելիներ՝, այս ամբողջ դրվագում մի քանի էական և կարևոր կերպարներ կան, որոնք բոլորն էլ, ինչպես նշեցի, փնտրում էին ինչ-որ մեկին՝ իրենց սիրելի էակին: Եվ բոլորի փնտրտուքները, ջանքերը կենտրոնանում են մեկ հիմնական անձի՝ մանուկ կամ պատանի Հիսուսի վրա: Բ. գլխում տեսնում ենք Սիմեոն ծերունուն: Նա Սուրբ Հոգուց չմա-

Տեառնընդառաջ, Աւետարանի պատարիկ, ԺԵ. դար, Վասպուրական

«Քրիստոս փառաց թագաւորն այսօր եկեալ յընծայումն՝
կատարելով Նա զօրէնս քառասնօրեայ զալստեամբն»
(Տաղ Տեառնընդառաջի)

Երբ մի օր նայենք հայելու մեջ, մեր աչքերի մեջ և սարսուղու աստիճան մխրճվենք
մեր հոգևոր ներաշխարհի՝ ներքին տաճարի մեջ, կգարմանանք, թե որքան մոտ
կգտնենք Աստծուն՝ Տեր Հիսուս Քրիստոսին (Տ. Շահեն Ծ. վրդ. Անսանյան)

Հանալու Հրաման էր առել, ինչպես պատմում է ավետարանիչը, մինչև որ կտեսներ Իսրայելի Փրկչին: Որքա՞ն էր սպասել նա, քանի՞ տարի՝ չենք կարող ասել: Պարզապես աշխարհը ողողելու չափ հույս ունեն Սիմեոն ծերունին, և ի վերջո, ահա, տաճարում հանկարծ, ի դեմս ութօրյա մանուկ Հիսուսի, որ ժպտալուց բացի, դեռևս ոչինչ չէր անում, գտնում է Իսրայելի Փրկչին: Դողդոջուն ձեռքերով գրկում է նրան, որովհետև, ի վերջո, հասավ աստվածային խոստման իրականացմանը: Եվ, մարդկային հետաքրքրասիրությունը բնորոշ, հարց է առաջանում, զարմանք՝ ինչո՞ւ մինչ այդ եղած մեծ թագավորները, ռազմիկները, դյուցազունները չարժանացան Իսրայելի Փրկչի կոչմանը: Աննա մարգարետուհին, որ 84 տարեկան էր, աղոթք և ծոմ էր պահում, տաճարում անընդհատ աղոթում էր, նա ևս հետևում է Սիմեոն ծերունու քայլին: Եվ ի վերջո, Հիսուսի ծնողները... չէ՞ որ նրանք ամենամեծ զարմանքն են ապրում. հուսահատությունից, փնտրտուքից, Հիսուսին գտնելու այդ մեծ ուրախությունից հետո զարմանում են, ինչպես ավետարանիչն է ասում, որ Նրան գտան տաճարում՝ նստած Օրենքի վարդապետների հետ (Հմմտ. Ղուկ. Բ. 46):

Այս բոլոր կերպաների մեջ երեք կարևոր զգացումներ կան, որ սովորաբար փնտրտուքի մեջ ուղեկցում են մեզ: Նախ՝ հույսը. եթե մարդ հույս չունի գտնելու, նա երբեք չի փնտրում: Երկրորդ՝ անհուն ուրախությունը, երբ վերջապես գտնում է սիրած էակին՝ մեկին, ում շարունակ փնտրում էր: Եվ երրորդ՝ զարմանքը. շատ հաճախ կարող ենք փնտրել այնտեղ, որտեղ մեր տրամաբանությունն է հուշում, բայց գտնել այնտեղ, որտեղ երբեք չէինք էլ սպասում: Այս դրվագում, ուրեմն, հոգևոր շատ մեծ պատգամ կա:

Մենք հաճախ արդեն հասուն տարիքում փնտրում ենք Աստծուն: Այստեղ ներկաներից շատերը գուցե իրենց կյանքի երկար տարիների ընթացքում անցել են այդ փորձառություն միջով: Շատ հաճախ հույս ունենք, որ Աստծուն գտնելով՝ մեզ հուզող բոլոր հարցերի պատասխաններն ստանալու ենք: Չէ՞ որ մեր շատ ու շատ հարցերին մարդկային ոչ մի էակ, ոչ մի պատասխան վերջնական լուծում չի տալիս: Չէ՞ որ մեր հոգում, սրտում ունենք շատ ու շատ վերքեր, հոգևոր՝ վերքեր, որոնցից դեռ արյուն է ծորում, որոնք մարդկային ոչ մի վիրակապ չի դարմանում: Չէ՞ որ մեր հոգում ու սրտում հաճախ նկատում ենք բազմություն և շատություն դատարկ սենյակների, որոնք միայն Աստված կարող է լցնել: Եվ ահա փնտրում ենք... փնտրում ենք ամենուր՝ մեր հարազատների, մերձավորների մեջ, փնտրում ենք փողոցում, աշխատավայրում, դպրոցում, համալսարանում, պատմության և աստվածաբանության գրքերում, մեր մտքին ու տրամաբանությանը հասու բոլոր տեղերում, բայց հաճախ Աստծուն՝

Հիսուս Բրիստոսին, գտնում ենք այնտեղ, որտեղ երբեք չէինք էլ կարող սպասել: Հաճախ գտնում ենք նույնիսկ այնպիսի մարդկանց մեջ, որոնք մեզ համար երբեք քրիստոնեական կյանքի ուղենիշ չեն եղել: Ապաշխարող յուրաքանչյուր մարդու և իր կյանքը քրիստոնեական ուղու վրա դասավորել փորձողի մեկ կաթիլ արցունքի մեջ գտնում ենք Բրիստոսին: Երբ մի օր նայենք հայելու մեջ, մեր աչքերի մեջ և սարսուլու աստիճան մխրձվենք մեր հոգևոր ներաշխարհի՝ մեր ներքին տաճարի մեջ, կզարմանանք, թե որքան մոտ կգտնենք Աստծուն՝ Տեր Հիսուս Բրիստոսին: Կզարմանանք, որ այնտեղ ևս Բրիստոսին հետաքրքրում են ոչ թե ոսկյա գմբեթն ու գեղեցիկ սրահը, այլ՝ Աստծո հանդեպ հավատարմություն, սիրո և մերձավորության խորհրդավոր թևածումը:

Այսօր, սիրելիներ՛, Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցում, ընկալյալ ավանդույթով և Նորին Սրբություն Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տնօրինությամբ, հավարտ Ս. Պատարագի կատարում ենք նաև նորապսակների օրհնություն կարգ:

Ձեզ համար նույնպես, սիրելի՛ երիտասարդ զույգեր, փնտրտուքը դառնում է կարևորագույն մի պայման ձեր կյանքում: Ձե՞ որ դուք միանում եք, ամուսնանում, ընտանիք կազմում հենց այդ փնտրտուքի շնորհիվ: Եվ որքան էլ ձեզ զարմանալի թվա, այդ փնտրտուքի ճանապարհին է, որ ամենաշատն եք հասունանում, որովհետև գտնում եք ձեր սիրած էակին՝ մեկին, ում հետ կիսելու եք ձեր ամբողջ կյանքը: Եվ այդ փնտրտուքի ավարտին արդեն հասկանում եք, որ փակել եք ձեր կյանքի առաջին էջը՝ սկսելով երկրորդ՝ ամենակարևորը: Ձեր կյանքի մնացած այն հատվածում, որ անցնելու եք միասին, փնտրե՛ք Աստծո սերը, որովհետև միայն Աստծո սերն ու Նրա ներկայությունն են սրբագործելու ձեր սերը, տալու նրան այնքան խորություն, լայնություն և երկարություն, որ մարդկային ոչ մի միջոց չի կարողանալու չափել նրա շատ կամ քիչ լինելը:

Հավարտ Ս. Պատարագի ամենքս աղոթենք, որ մեր կյանքի փնտրտուքների, մեզ հուզող հարցերի, մեր բոլոր խնդիրների պատասխանը փնտրենք ու գտնենք Աստծո մեջ, ժպտացող մանուկ Հիսուսի մեջ գտնենք այն ուժը, զորությունը, որոնցով կկարողանանք հաղթահարել մեր առջև գոյացող բոլոր մարտահրավերները: Աղոթենք նաև այն բոլոր երիտասարդ զույգերի համար, որոնք իրենց կյանքն սկսում են Բրիստոսի խաչի և Նրա սիրո պսակի ներքո:

Շնորհք Տեսուն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի եղիցի ընդ ձեզ և ընդ սամնեսեսանդ. ամեն:

